

MAGYAR-KARSZT- -ÉS-BARLANGKUTATÓ-TÁRSULAT

M Ū S O R F Ū Z E T

1986. november - december hó

ELŐADÁSOK, RENDEZVÉNYEK, HATÁRIDŐK

November 10. /Budapest/ Dr. Cser Ferenc - Gádoros Miklós

Beszámoló a 9. Nemzetközi Szpeleológiai
Kongresszusról

November 13. /Szeged/ Dr. Keveiné Bárány Ilona dr.

Beszámoló a Palma de Mallorcan rendezett
1986. évi nemzetközi karsztkonferenciáról
/Magyar Földrajzi Társaság rendezvénye/

November 14. /Budapest/ Dr. Dénes György

Kína karsztvidékei 1985

/Magyar Földrajzi Társaság rendezvénye/

November 24. /Budapest/ Dr. Cser Ferenc

Szimposium a Pireneus karsztjairól a Föld-
közi-tengertől az Atlanti-óceánig

December 1. /Budapest/ Budavári József - Gyovai László

Az Ason-völgy barlangjai

December 8. /Budapest/ Előadórülés és vitaest a barlangklimatológia
aktuális kérdéseiről /klimatológiai előadások
Barcelonában/

x x x

December 13. /Budapest/ Barlangi kutatásvezetői vizsga

x x x

Cholnoky Jenő-pályázat beadási határideje: 1987. február 16.

x x x

Nyílt fogadónap az OKTH Barlangtani Intézetében: nov. 4., dec. 2.

November 10. /hétfő/

17.00 óra Dr. Cser Ferenc - Gádoros Miklós

Beszámoló a 9. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus-
ról

/vetítettképes előadás/

Az előadás helye:

Budapest, VI.,
Anker köz 1.
főemelet 11. sz.

November 24. /hétfő/

17.00 óra Dr. Cser Ferenc

Szimposium a Pireneus karsztjairól a Földközi-tenger-
től az Atlanti-óceánig

/vetítettképes előadás/

Az előadás helye:

Budapest, VI.,
Anker köz 1.
főemelet 11. sz.

December 1. /hétfő/

17.00 óra Budavári József - Gyovai László

Az Ason-völgy barlangjai

Diavetítéses előadás a Honvéd Aurora SE Barlangkutató Szakosztályának nyári spanyolországi barlangtúráiról

Az előadás helye:

Budapest, VI.,
Anker köz 1.
félemelet 27. sz.

December 8. /hétfő/

17.00 óra Előadóülés és vitaest

A barlangklimatológia aktuális kérdései /klimatológiai előadások Barcelonában/

Gádoros Miklós: Hőmérsékletvizsgálatok a Vass Imre-barlangban

Gádoros Miklós: Barlangi radioaktivitás - elmélet és adatok

Dr. Cser Ferenc - Gádoros Miklós: A barlangi aeroszolok elméletéről

Camille Ek - dr. Gábris Gyula - dr. Hevesi Attila - dr. Lénárt László: CO₂-mérések néhány magyar barlangban

Az előadások helye:

Budapest, VI.,
Anker köz 1.
félemelet 27. sz.

A Magyar Földrajzi Társaság
karszt- és barlangtani témájú előadásai

November 13. /csütörtök/

17.00 óra Dr. Keveiné Bárány Ilona dr.

Beszámoló a Palma de Mallorcan rendezett 1986. évi
nemzetközi karsztkonferenciáról

Az előadás helye:

Szeged, József Attila Tudományegyetem TTK előadó
Ady tér

November 14. /péntek/

18.00 óra Dr. Dénes György

Kína karsztvidékei 1985

Az előadás helye:

Budapest, Eötvös Loránd Tudományegyetem Lóczy terme
Kún Béla tér 2.

9. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus

A 9. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszusra egy év késéssel 1986. augusztus 1-7-ig került sor Barcelonában /Spanyolország/.

A kongresszuson az UIS vezetőségén és az 58 tagú rendező gárdán felül 36 országból 358 kutató jelent meg. Legnépesebb az USE delegációja volt /66 fő/, míg 11 országból csak 1-1 kutató jelent meg. A regisztrált magyar résztvevők: dr. Cser Ferenc, dr. Dénes György, dr. Fodor István, Gádoros Miklós, dr. Kósa Attila, Maucha László és dr. Tardy János. A kongresszus megnyitására elkészült előadás-gyűjteményben 259 dolgozat jelent meg /a kiadvány a Társulatban megtalálható/.

Magyar részről az alábbi előadások hangzottak el:

Balázs D.: Contribution to the Speleology of Eastern Island

Cser F.-Szenthe I.: The Way of Cave Formation by Mixing Corrosion

Cser F.-Izápy G.-Maucha L.: Hydrochemical Data of Jósvalő Springs and the Problem of Magnesium

Fodor I.-Pais E.: In Heilhöhlen behandelte Patienten im Spiegel einer repräsentativen Psychologischen Untersuchung

Gádoros M.-Cser F.: Aerosols in Caves - Theoretical Considerations

Gádoros M.: Air Temperature Investigation in Vass Imre Cave Jósvalő North-Eastern Hungary

Gádoros M.: Cave Radioactivity - Theory and Data

Kósa A.: Are Typical Tropical Karst Landforms Typical and Tropical?

C. Ek-Gábris Gy.-Hevesi A.-Lénárt L.: Teneur en CO₂ de l'air de Quatre Grottes de Hongrie

A kongresszus magyar vonatkozású eredményei /időrendben/:

1. Az UIS Szpeleoterápiái Bizottsága az elhunyt dr. K.H. Spannagel utódául dr. Horváth Tibort választotta a bizottság elnökének; titkáruul újráválasztotta dr. Kessler Hubertet.

2. Az UIS közgyűlése dr. Fodor Istvánt beválasztotta az UIS vezetőségébe.
3. Az UIS közgyűlése az 1989-ben esedékes 10. Nemzetközi Szpeleológiai Kongresszus rendezését az MKBT-nek ítélte.

Azok a magyar részről elhangzott előadások, amelyek magyar nyelven még nem jelentek meg, a tél folyamán társulati előadóüléseken ismertetésre kerülnek /lásd műsor/.

Gádoros Miklós

CHOLNOKY JENŐ KARSZT- ÉS BARLANGKUTATÁSI PÁLYÁZAT

A Cholnoky Jenő karszt- és barlangkutatói pályázatot az 1985-ös évre az MKBT elnöksége és az OKTH a Társulat keretében folyó munka fellendítése érdekében

- csoport és
- egyéni kategóriában írja ki.

Csoport kategóriában a pályázaton kizárólag a Társulat keretében működő csoportok, ill. kutató kollektívák /nem megbízási munkát végző ad hoc bizottságok, előzetes munkatervet benyújtó legalább 3 egyéni kutatóból álló kollektívák/ vehetnek részt, éves jelentésükkel, ill. zárójelentésükkel.

A jelentések nem tartalmazhatják az előző években leadott részek ismétlését, lezárult kutatás összefoglalása kivételével, akkor is csak röviden nem szó szerinti ismétlésként.

Nem értékelhető a megbízási munkák keretében végzett tevékenység.

A pályázatok 3 példányban küldendők be a Társulat Titkárságára, melyből 2 példányt a Társulat, 1 példányt az OKTH kap. /A 3 példányból 2 azonos kivitelű fotókkal illusztrált legyen, 1 példány fotók és díszes kötés nélküli szerkesztési példány./

A Bíráló Bizottság a pályázat beadási határidejét követően regisztrálja a beérkezett pályázatokat, megállapítja, hogy melyek azok, amelyek a pályázat kiírásának megfelelően elbírálásra kerülnek. A pályázaton nem kerülnek értékelésre azok a jelentések, amelyek csak formális jelentéskötelezettségnek tesznek eleget, illetve azok, amelyeknek benyújtói külön kérik, hogy jelentésük a pályázaton ne vegyen részt.

Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázaton nem vesznek részt azok a jelentések sem, amelyek nem a kiírt határidőre, vagy nem az előírt példányszámban érkeztek be.

Kérjük, törekedjenek a tömör, lényegre törő fogalmazásra, az elbeszélő, nem informatív közlések mellőzendők.

A Bíráló Bizottság, a pályázatok áttekintése után fenntartja magának a jogot a pályázat díjainak megváltoztatására, azzal a kitételrel, hogy az I. helyezéért járó pályadíj összege nem lehet több a kiírt összegnél.

A pályázatok beadási határideje: 1987. február 16.

A pályázatok a fenti napon 17 óráig a Társulat Titkárságán /Bp. VI. Anker köz 1./ adhatók le, vagy 16-én 24 óráig /16-i postabélyegző/ postán küldhetők el.

1. A pályázatok felépítésének és értékelésének szempontjai az alábbiak:

	pont
1.1. Tárgyévi munkaterv végrehajtásának értékelése	0 - 5
1.2. Összefoglalás	0 - 5
1.3. A feltáró tevékenység és annak dokumentatív feldolgozása	0 - 25
1.4. Karsztobjektumok, karszterületek tudományos feldolgozása	0 - 25
1.5. Jelentős eredménnyel zárult külföldi expedíciók előkészítése, eredményeinek dokumentálása	0 - 25
1.6. Karszt- és barlangtani alapkutatásban elért eredmények dokumentálása	0 - 25
1.7. Kutatási módszer-eszköz fejlesztés, az alkalmazhatóság dokumentálásával /referencia/	0 - 15
összesen	125 pont

2. A pályázatok kivitelénél célszerű figyelembe venni az elmúlt öt év I-III. helyezett pályázatait, amelyek a Társulat Titkárságán megtekinthetők.

3. A pályázat díjazására 30.000.Ft-ot biztosítunk.

A pályázat díjai:

egy I. díj 10.000 Ft és oklevél

egy II. díj 7.000 Ft és oklevél

egy III. díj 4.000 Ft és oklevél

A díjazható pályázat minimális pontszáma 50 pont.

Az 1.3., 1.4., 1.5., 1.6. témakörben kiemelkedő színvonalú pályázatra max. 3 db egyenként 3.000-3.000 Ft értékű különdíj adható ki.

Egyéni kategóriában egyaránt pályázhatnak a Társulat egyéni és csoportokban tevékenykedő tagjai. Az egyéni pályázóknak előzetes munkaprogramot nem kell beadni.

Egyéni kategóriában pályázni lehet: karszt- és barlangkutatással kapcsolatos

- tárgyévben megjelent publikációval /hazai vagy külföldi kiadásban/,
- tárgyévben elhangzott előadás teljes anyagával /az előadás helyének, időpontjának és a rendezvény programjának csatolásával/,
- tárgyévben kidolgozott és benyújtott TDK dolgozattal, vagy középiskolai szakmai tanulmányi versenyre készült dolgozattal,
- saját kutatási eredményeket összefoglaló, még nem publikált tanulmánnyal,
- egyéni bibliográfiai tevékenység /szakbibliográfia, időszakos bibliográfiai feldolgozás/.

A pályázat díjazására 10.000 Ft-ot biztosítunk.

A pályázat díjai:

egy I. díj 4.000 Ft és oklevél

egy II. díj 3.000 Ft és oklevél

egy III. díj 2.000 Ft és oklevél

Ifjúsági díj /20. életévüket be nem töltött pályázók részére:

egy db 1.000 Ft és oklevél

A pályázat beadási határideje és a beküldendő példányszám megegyezik a csoport kategóriáéval.

A szeptember 16-i elnökségi és választmányi ülés úgy határozott, hogy az 1987. évi /1986-os eredményeket értékelő/ Cholnoky-pályázatot az előző évi kiírás szerint hirdeti meg. A pályázati kiírással kapcsolatos észrevételek és az 1989. évi UIS kongresszus rendezési jogának elnyerése indokolja az 1988. évi pályázat érdemi megújítását. Kérjük a társulati csoportokat és egyéni tagokat, hogy az új kiírással kapcsolatos javaslataikat 1986. november 30-ig a Társulat Titkárságára küldjék meg, hogy az abban foglaltak alapján az új kiírás 1987. első negyedévében közzétehető legyen az éves tevékenység céltudatos végzése érdekében. Aktív közreműködésüket, érdemi javaslataikat előre is köszönjük.

H Í R E K

A Vértés László Barlangkutató Csoport 1986 tavaszán új barlangot tárt fel a Tatabánya melletti Keselő-hegyen. A 11. számú barlang két ágra oszló, hasadékjellegű aknákból áll. Jelenleg ismert mélysége kb. 40, ill. kb. 70 m. A végpontokon közettörmelék akadályozza a továbbjutást. Ennek átbontásával a barlang mélysége elméletileg kb. 140 m-ig növelhető.

Az új barlang omladékos bejáratát a csoport az DKTH Észak-dunántúli Felügyelőségének támogatásával kiépítette és lezárta.

x x x

A Vértés László Barlangkutató Csoport 1986 nyarán feltárta a Gerecse-hegységben a Bajót melletti Kökényes-hegyen található Bűdös-lyukat. A felszíni berogyásból mélyített kutatóakna 4 m-es mélységben érte el a szabad üreget. A barlang hasadékjellegű, többszintes. Járatainak összhosszúsága kb. 90 m, mélysége kb. 20 m. Érdekessége, hogy eocén homokkőben alakult ki.

x x x

A Vértés László Barlangkutató Csoport 1986. évi nyári táborát augusztus 9-24. között rendezte meg a Gerecse-hegységben, Pusztamaróton. A természetvédelmi ifjúsági építőtáborként működő tábor kiemelt feladata a térség veszélyeztetett barlangjainak állagmegóvása, a bejáratok rendezése és lezárása volt. E program keretében sor került a Tűzköves-barlang, a Jura-zsomboly, a Bajóti Bűdös-lyuk és az Üreg-kői 1. sz. zsomboly bejáratainak lezárására. Előzetes egyeztetés alapján e barlangokban a csoport a túravezetést biztosítja.

Juhász Márton

A Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület szokásos nyári táborát augusztus 9-24. között tartotta Létrás-tetőn.

A táborban elsősorban a Láner Olivér-barlang bontását végeztük, de emellett térképezésre, állagmegóvásra és az öt lengyel, valamint egy orosz barlangkutató túráztatására is sor került.

A táborban "Barlangjáró 1" tanfolyamot tartottunk. A 23-i vizsgán 1-1 tatai és budapesti, 2 leninvárosi, 3 egri és 13 miskolci kutató tett eredményes vizsgát.

A tábor utolsó estéjén került sor a Láner Olivér emléktábla leleplezésére a Láner Olivér- /volt Spirál/ barlang bejáratánál. Mintegy félszáz fiatal és idősebb barlangkutató jelenlétében helyeztük el a csoport, a Társulat és a területi szervezet koszorúját.

Csoportunk Láner Olivér tiszteletére vándorkupát alapított, melyet tagjaink nyerhetnek el egy-egy évi kiemelkedő, a barlangászattal kapcsolatos tevékenységükért. A kupát első alkalommal elsőprő főlénnnyel dr. Gyurkó Péter nyerte el. /A szavazás a tábor utolsó tábortüze mellett zajlott./

Dr. Lénárt László

Ezúton értesítjük a tagságot, hogy az Anna-barlang biztonsági okokból bizonytalan ideig zárva tart.

Titkárság

A MTESZ a Minisztertanács megbízásából "Sikeresen takarékoskodtunk '86" címmel pályázatot hirdetett meg. A pályázat kiírása a Társulat Titkárságán megtekinthető.

Elnökségi és választmányi ülések -határozatai

Elnökségi ülés 1986. június 10.

- E-26/86 Elfogadta az MKBT és az OKTH között kötött új hosszú távú együttműködési megállapodást /az eredeti példány a Társulat Titkárságán és a Barlangtani Intézetben megtekinthető/.
- E-27/86 Az MKBT és az OKTH közötti szerződés értelmében 10 konkrét feladat elvégzésére készült megállapodás. A felmérést az illetékesek megkapták.
- E-28/86 Elfogadta a gazdasági titkár kérelmét, mely szerint a Társulat kérje a MTESZ Gazdasági Bizottságtól az 1985. évi költségvetési támogatáson túl fellépett veszteség visszafizetése alóli felmentést, s egyúttal kérje a támogatás 50 eFt-tal történő emelését.
- E-29/86 Elfogadta a Vértes László Barlangkutató Csoport kérelmét, melynek alapján 3 eFt támogatást nyújtson nyári táborukhoz.
- E-30/86 Elfogadta azt a módosítást, mely szerint a MTESZ közgyűlésen Társulatunkat Barátosi József helyett dr. Juhász András képviseli.

Elnökségi ülés 1986. június 23.

- E-31/86 Elfogadta azt a javaslatot, mely szerint az 1989. évi hazai UIS kongresszus központi gondolata a hévizes barlangok témaköre legyen.
- E-32/86 Az ezévi barcelonai kongresszuson valamennyi jelenlévő elnökségi tag a választáson döntésre jogosult.
- E-33/86 Az UIS Barlangterápiái Szakbizottságának tisztikarára dr. Horváth Tiborral konzultálva kell javaslatot tenni.
- E-34-35/86 Az Anteus Barlangkutató Csoport felvételi kérelmét, valamint Fónyad Béla kutatásvezetői tanfolyam alóli felmentési kérelmét a szeptemberi választmányi ülés elé utalta.
- E-36/86 Az OKTH által készítendő kormányelőterjesztés összeállításához 2-3 főt delegál.
- E-37/86 A Vár-barlang tételes felülvizsgálatába az OKTH kérésének megfelelően szakembereket jelöl ki.

Összevont elnökségi és választmányi ülés határozatai 1986. szept. 16.

- V-18/86 Elfogadta azt a javaslatot, mely szerint az 1989. évi hazai UIS kongresszus szervező bizottságának vezetője dr. Cser Ferenc legyen, aki a tisztelet a Társulat megbízásából munkaköri kötelességként fogja ellátni. Ehhez a Társulat a szükséges munkajogi és pénzügyi feltételeket megteremti.
- V-19/86 Elfogadta az Anteus Barlangkutató Csoport felvételi kérelmét.
- V-20/86 Fónyad Bélát a kutatásvezetői vizsga letételére kötelezte.
- V-21/86 Elfogadta, hogy a Cholnoky Jenő karszt- és barlangkutatói pályázat az előző évihez hasonlóan kerül kiírásra, ugyanakkor kéri a tagság javaslatát a pályázat jövőben történő módosításához.
- V-22/86 Dr. Horváth Tibor norvégiai szakmai utazásához benyújtott 10 eFt összegű támogatási kérelmét 21 igen, 7 ellenszavazattal és 14 tartózkodás mellett elfogadta.
A Titkárság által előterjesztett tábor- és egyéni támogatási rendszer kiírásstervezetének tárgyalása elnapolásra került.

Az Oktatási Bizottság közleményei

December 13-án Budapesten /a pontos helyet és időpontot az érdeklődőknek megküldjük/

barlangi-kutatásvezetői vizsgát

tartunk.

A vizsgán részt vehetnek mindazok, akiknek Barlangjáró II. képesítésük van, vagy a tanfolyam alól felmentést kaptak. Tanfolyamot nem tartunk, de december 5-én /pénteken/ 10 órától a Társulat I. emelet 141. számú előadótermében elméleti konzultációt, szombaton és vasárnap /a helyszínt később közöljük/ igény szerint gyakorlati konzultációt tartunk.

A vizsga anyagát az MKBT által kiadandó Barlangi kutatásvezetői jegyzet tartalmazza, amely önköltségi áron /kb. 130 Ft/ a Titkárságon beszerezhető.

Vizsgadíj: 100 Ft, amely a helyszínen fizethető.

A jelentkezéseket a mellékelt jelentkezési lapon 1986. november 14-ig kérjük a Társulat Titkárságára eljuttatni.

Dr. Lénárt László
szakbizottságvezető

A Barlangtani Intézet közleményei

1. Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal Barlangtani Intézetének új /remélhetően végleges/ címe: 1025 Budapest, Szépvölgyi út 162/b.

Az intézet munkatársai a 889-599 telefonszámon érhetőek el.

2. A Barlangtani Intézet a társulati csoportok, egyéni tagok és a karszt- és barlangkutatók, ill. a földtani természetvédelem kérdései, gondjai iránt érdeklődők számára nyílt fogadónapot hirdet minden hónap első-keddjén, 9-16^h között, az Intézet helyiségeiben. /november 4., december 2./

Segítő szándékkal várjuk közös ügyünket szolgáló gondolataik, ötleteik, orvoslást igénylő gondolataik közlését.

3. Az OKTH Barlangtani Intézete a Társulattal kötött kutatási szerződés értelmében 1986-ban az alábbi témakörökben működik együtt:
 - a Bükk és a Budai-hegység barlangkatasztere,
 - a budai Vár-barlang komplex geológiai feldolgozása,
 - barlangbiológiai /elsősorban florisztikai/ vizsgálatok Beremenden; denevérszámlálás, denevérológiai vizsgálatok,
 - a barlang védelmét szolgáló állékonysági vizsgálatok működő bányaterületén, Beremenden,
 - karsztgenetikai és morfológiai vizsgálatok /Szemlő-hegyi-barlang/,
 - barlangtérképezés /Bátori-, Szemlő-hegyi-barlang/,
 - barlangi fotódokumentáció
 - ionizáció-mérések /klimatológiai vizsgálatok gyógybarlangokban/,
 - üledékföldtani vizsgálatok /Pongor-lyuk/,
 - környezetszennyezés és barlangvédelem.

Dr. Tardy János
intézetvezető

GYARAPODOTT A TÁRSULAT TUDOMÁNYTÖRTÉNETI TÁRA

Novák Károly, a Pál-völgyi-barlang utolsó barlangmestere számos, a barlangra vonatkozó dokumentum - levelezés, fénykép, sajtóanyag, közetminta stb. - adományozásával gazdagította a Társulat Tudománytörténeti Tárának gyűjteményét.

Hégráth Gyula, Társulatunk több évtizede aktív tagja 5, a barlangkutatósról a 60-as évek elején készült 58-as filmet ajándékozott a gyűjteménynek.

Mindkettőjük ajándékát, Társulatunk iránti figyelmét ezúttal is hálásan köszönjük.

Székely Kinga

FIGYELEM !

Császár Zoltán 20 éves temesvári barlangkutató szívesen levelezne 17-22 év körüli magyarországi fiatalokkal turisztikáról, barlangjárásról és tájékoztatói versenyekről.

Címe: 1900 Temesvár
Porumbescu 53.
Románia

Visszaküldendő a Titkárságra
1986. november 14-ig

Jelentkezési lap

barlangi kutatásvezetői vizsgára

Név:

Személyi szám:

Levelezési cím:

Csoport neve:

Igényel-e szállást: igen nem

Dátum:

.....

aláírás

MTESZ - egyesületi használatra !

Kiadja: Magyar Karszt- és Barlang-
kutató Társulat

Felelős kiadó: Gádoros Miklós

Készült: 1000 példányban

86/2183 MTESZ Házinyomda, Bp.

Felelős vezető: Boncza Gábor

